

Memorandum lokale verkiezingen 2024

Onze wensen voor een gezonde, klimaatbestendige en natuurrijke stad

Vlaanderen hoort bij de kwetsbaarste gebieden ter wereld voor klimaatverandering. Dat blijkt niet alleen uit internationaal onderzoek, maar ook uit de extreme weersomstandigheden die we de laatste jaren over ons heen krijgen. Bovendien blijkt dat de Europees beschermde habitats er in België het ergst aan toe zijn: 28 % van onze gekende biodiversiteit is met uitsterven bedreigd. De helft daarvan zijn soorten, gebonden aan natte natuur. En ook op milieuvlak doen we het niet zo schitterend: daar heeft de PFAS-saga ons nog eens duidelijk op gewezen.

Zoals het succes van de documentaire 'Onze Natuur' aantoont, mogen we best wel trots zijn op ons natuurlijk erfgoed. Nog geen 130 jaar geleden zwom in iedere beek een ot-

ter en konden we ook zelf genieten van een plons in de lokale beek. Daar kunnen we weer naar toe. We hebben dat nodig. 74% van de Vlamingen wil meer natuur omwille van de eigen gezondheid. Laat ons daar ambitieus voor gaan.

Dit decennium moet de CO₂-uitstoot alvast drastisch omlaag. Daarnaast moeten we Vlaanderen ook klimaatrobuust maken. Niet alleen zal natuurherstel daar een belangrijke rol in spelen - dit noemen we 'nature based solutions' - het is ook noodzakelijk om het biodiversiteitsverlies te keren. De natuur gaat zo snel achteruit dat ecosystemen dreigen ineen te storten. Het samenspel tussen biodiversiteit en klimaat is duidelijk: wat je doet om de biodiversiteit te versterken is vaak een goede actie om ons beter

te wapenen tegen het veranderende klimaat en vice versa.

We moeten de curves nu ombuigen naar een Vlaanderen in harmonie met haar omgeving. Naar een Vlaanderen met natuur in het hart. Dat is niet eenvoudig, maar de biodiversiteitscrisis, de klimaatcrisis en milieuvervuiling zijn geen dossiers zoals een ander. Het is een soort covid op speed: kwesties die nog decennialang op ieders agenda zullen staan, willen of niet. Deze thema's zullen in de nabije toekomst onze welvaart en ons welzijn bepalen. En eigenlijk doen ze dat nu ook al volop.

De sleutels om deze levensbedreigende crisissen te keren zijn natuurherstel met meer biodiversiteit, een stevige daling van onze broeikasgasuitstoot,

Het Stationsplein van Roeselare: veel beton en een bakoven tijdens de zomermaanden. De stad zet hier voorzichtig stapjes richting ontharding en maakt plaats voor extra bomen. Foto: Peter Lemmens.

ruimte voor groen en water; een regeneratieve landbouw, een doelgerichte en sociale regelgeving voor milieu en minder verharding. Het tijdsvenster om de ergste gevolgen tegen te gaan wordt steeds kleiner; maar met een daadkrachtig en ambitieus beleid kunnen we de trend nog keren.

Alle krachten moeten gebundeld worden om tot een rechtvaardige en sociale maatschappijtransitie te komen. Het gaat dan niet om klimaat-, milieu- en natuurbeleid in aparte hokjes, maar om een geïntegreerde aanpak van deze systeemcrisis.

Uitgangspunten van dit memorandum voor alle politieke partijen

Door initiatieven te nemen om biodiversiteit en milieukwaliteit te verhogen, zet je ook stappen in de richting van een grotere klimaatrobuustheid. Stadsbossen zijn daarvan een goed voorbeeld: bossen zijn het woongebied van tal van planten en dieren, maar helpen ook CO₂ op te slaan, temperaturen te milderen en water te bufferen. Het omgekeerde is ook waar: door klimaatinitiatieven te nemen kan je ook de biodiversiteit en de milieukwaliteit een boost geven. Zo kunnen bijvoorbeeld wetlands grote natuurwaarden ontwikkelen en tegelijkertijd helpen om CO₂ op te slaan en water te bufferen.

Verder zijn ecosystemendiensten weinig bekend, maar ongelooflijk belangrijk. Dit zijn diensten die de natuur (ecosystemen) ons gratis biedt, maar ons een hoop kosten als we er zelf voor moeten zorgen. Denk aan de bestuiving van groenten en fruit door wilde insecten, bouwmaterialen als hout en klei, schoon drinkwater uit de bodem, koeling tijdens hittegolven door bomen en waterpartijen, vis uit zee, ruimte om te wandelen en te fietsen, zuurstof door planten, ... Meer dan 50 % van het bruto binnenlands product is afhankelijk van de ecosystemendiensten die de natuur ons levert. Studies wijzen uit dat natuurherstel rendeert: elke geïnves-

In Roeselare is de voorbije decennia enorm veel open ruimte bebouwd. Daarbij ook beekvalleien.

En dat is geen enkel probleem, tótfet het eens stevig regent.

teerde euro levert 8 tot 38 euro op. 'Groen' is ook echt waardevol in ons leven. Wetenschappelijk staat het vast: de natuur versterkt de fysieke en mentale gezondheid van de mens. Daar tegenover: beton, drukte en vervuiling die zorgen voor stress en andere ziektes. De natuur redden is onszelf redden. Beter vijftig tinten groen dan vijftig tinten grijs. Natuur op doktersvoorschrift? Da's eigenlijk een 'no-brainer'!

Besluit: alles hangt samen! En elke actie om meer bomen, groenzones

of open water versterkt tegelijkertijd biodiversiteit, klimaatrobuustheid en milieukwaliteit, die zo extra ecosystemendiensten kunnen leveren. Vandaar dat we onze wensen niet groeperen in afzonderlijke biodiversiteits-, klimaat- of milieudoelen.

Met het oog op de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024 hebben wij volgende wensen opgesteld.

1. Herstel de vallei van de Babilliebeek in Rumbeke. Dit overstro-

Ook deze percelen zijn ondertussen ingekleurd als woongebied. Goed idee?

mingsgebied van 7 ha, deels illegaal opgehoogd, moet hersteld worden. Het is de ideale plek om waterbuffering, natuurherstel en recreatie te combineren. Waanzin om zo'n extreem overstromingsgevoelig gebied te bebouwen, zeker in tijden van klimaatverandering.

2. Verminder de betonoppervlakte in binnen- en buitengebied. Neem maatregelen om het ruimtebeslag en de verhardingsgraad terug te dringen. Red de laatste open ruimten: niet alle kavels moeten bebouwd worden. Ook inwoners zonder tuin hebben recht op kwalitatief groen en speelpleintjes binnen een straal van 250 meter van hun woning. Stel een stedelijke bouwshiftambtenaar aan. Onthard.

3. Realiseer versneld het Bergmolenbos en het Krommebeekbos. Ook wie in de stad woont heeft nood aan en recht op natuur. Wij vragen om spoed te zetten achter de verdere aanplant van deze bossen.

4. Maak werk van een gevarieerd, biodivers en klimaatrobuust landschap. Landschap is een recht voor elke inwoner in Roeselare, niet het speelterrein van één of twee economische sectoren alleen. Creëer samenhangende groenblauwe net-

werken, zodat er meer ruimte komt voor biodiversiteit, klimaatmaatregelen, recreatie en woonkwaliteit.

5. Zorg voor grote waterbuffers en houd het water daar vast. Vooral in het buitengebied deden we er alles aan om regenwater zo snel mogelijk af te voeren met drainagebuizen, diepe grachten en rechtgetrokken beken. Dit systeem kan de extreme neerslag van de laatste jaren niet slikken. En bij de steeds frequentere droogtes komen we zo zonder water te zitten. Geef waterlopen hun natuurlijke bedding terug, herstel wetlands, stimuleer inwoners om hun tuinen klimaatrobuust in te richten en onthard. Neem dat op in een afdwingbaar en efficiënt droogte- en hemelwaterplan.

6. Zuiver onze bodem, lucht en waterlopen. Iedereen heeft recht op een gezonde bodem, frisse lucht en schoon water. De biodiversiteit zal er goed bij varen, maar wij ook.

7. Onderzoek de PFAS-vervuiling in Roeselare. Informeer de inwoners juist, snel en volledig over gezondheidsbedreigende vervuiling in onze stad. Communiceer hoe inwoners zich ertegen kunnen beschermen en wat de stad doet om bestaande problemen op te lossen.

8. Ontwikkel een groen RUP (ruimtelijk uitvoeringsplan) voor het beschermen van de grote privé-tuinen binnen de Roeselaarse ring. Zo werken we aan het behoud van groene eilanden in het betonnen hart van de stad. Deze vaak rijke, historisch gegroeide tuinen met oude of speciale bomen moeten we koesteren als kleine biodiversiteits- en klimaatbuffers.

9. Realiseer de eco- en fietsbrug tussen Bergmolenbos en Sterrebos. Zo kunnen zowel mens als dier op een veilige manier de N36 oversteken.

10. Realiseer een natuureducatieve route in de omgeving van de Grote Bassin. Zo inspireert de stad zijn bewoners in één van de grootste groene recreatiegebieden in Roeselare.

11. Stel een digitaal bomenregister op voor het gehele grondgebied van Roeselare. Zo leren we alle bijzondere bomen in onze stad kennen, kunnen we hun gezondheidstoestand opvolgen en zo nodig ingrijpen. Belangrijke bomen worden dan niet meer over het hoofd gezien bij stedenbouwkundige vergunningsaanvragen.

12. Versterk de dienst 'Natuur & Milieu' en stel een stadsecoloog aan. Stem het beheer van bestaande parken en straatgroen meer af op biodiversiteits- en klimaatdoelen. Denk een sterk blauwgroen netwerk uit en realiseer dat tot aan de deur van elke Roeselarenaar. Realiseer een holistisch biodiversiteits-, groen- en klimaatbeleid over alle beleidsdomeinen heen. Volg de genomen beleidsstappen wetenschappelijk op.

13. Voer de samenwerkingsovereenkomst (SWOK) rond De Kleiputten uit. Door een doelgericht en veilig beheer zorgen we voor een grotere biodiversiteit in en rond De Kleiputten.

14. Ondersteun de lokale natuur- en milieuverenigingen op logistiek vlak. Een kwalitatieve vergader- en stockageruimte voor bv. Natuurpunt Mandelstreek is meer dan welkom.

Natuurpunt roept de Vlaamse lokale besturen op om zich bij de voorbereiding van de nieuwe gemeentelijke legislatuur 2025-2030 veel sterker te engageren om de biodiversiteits-, klimaat- en milieucrisis aan te pakken. Er is veel wetenschappelijke kennis voorhanden die aangeeft dat de tijd dringt om doortastende maatregelen te nemen. Natuurpunt is ervan overtuigd dat lokale besturen daarin een cruciale rol kunnen spelen. Ook wij, vanuit Natuurpunt Mandelstreek, zijn steeds bereid om met elke partij in gesprek te gaan over dit memorandum.

Tekst & foto's: Peter Hantson

De Guido Gezellelaan: veel groen pal naast de spoorweg en de havenindustrie. Deze bomen zijn niet alleen mooi, maar filteren ook fijn stof uit de lucht, zorgen voor koelte tijdens warme zomerdagen en verlagen het stressniveau bij passanten en omwonenden.

SIGHTS OF NATURE

KITE APC STABILISATIE

12x42 - 16x42

Sights Of Nature **Natuurpunt Optiekshop** Vlamingveld 89, 8490 Jabbeke **050 31 50 01** www.sightsofnature.be
Verrekkijers **Telescopen** Nachtkijkers **Statieven** Accessoires